

Δήλωση της ASPHER για την COP28. Έκκληση για δράση σε επτά σημεία.

Συγγραφείς: Laurent Chambaud, ASPHER Climate and Health Senior Lead, France; Tara Chen, ASPHER Climate and Health Fellow, Canada; Chiara Cadeddu, Erasmus School of Health Policy & Management, Netherlands; Ana-Caterina Pinho-Gomes, Institute of Health Informatics, University College London, UK; Balázs Ádám, United Arab Emirates University, UAE; John Middleton, Honorary Professor of Public Health, Wolverhampton University, UK; Susana Viegas, National School of Public Health, NOVA University Lisbon, Portugal; Nadav Davidovitch, School of Public Health, Ben Gurion University of the Negev, Israel; Doris Zjalic, Catholic University of the Sacred Heart, Rome, Italy; Flavia Pennisi, University Vita Salute San Raffaele, Italy; Lore Leighton, ASPHER Secretariat, Belgium; Robert Otok, ASPHER Director, Belgium; Carlo Signorelli, ASPHER President, University Vita Salute San Raffaele, Italy; The ASPHER Climate and Health Working Group.

Με αυτή τη δήλωση, που εκδίδεται στα πλαίσια της COP28, η Ένωση Σχολών Δημόσιας Υγείας στην Ευρώπη (ASPHER) καλεί για άμεση δράση σε σχέση με την Κλιματική Αλλαγή για την προστασία της υγείας των ανθρώπινων πληθυσμών και των οικοσυστημάτων ώστε να διαφυλάξουμε το μέλλον του πλανήτη μας.

Ο αντίκτυπος της κλιματικής αλλαγής στην υγεία είναι ένα επείγον και απαιτητικό ζήτημα για τη δημόσια υγεία. Είναι η μεγαλύτερη απειλή για την παγκόσμια υγεία, ειρήνη και ασφάλεια, που συνάμα αποτελεί πολλαπλασιαστή κρίσεων και μια σημαντική κινητήρια δύναμη των ανισοτήτων στον τομέα της υγείας (1). Η συνεχιζόμενη διαφωνία και η αναβλητικότητα θα επιδεινώσουν αυτή την πλανητική πρόκληση, καθώς είναι καλά τεκμηριωμένο (2) ότι οι πληθυσμοί ζουν ήδη με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και υποφέρουν από τις συνέπειες της στην υγεία. Η επιτακτική ανάγκη για παγκόσμια αντιμετώπιση αντιμετωπίζεται με ποικίλο βαθμό δέσμευσης μεταξύ των κρατών, όπως φαίνεται από τον Δείκτη Απόδοσης της Κλιματικής Αλλαγής 2023 (Climate Change Performance Index - CCPI) (3). Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει αξιοσημείωτη συνεισφορά και επιδεικνύει δέσμευση μέσω ενός ολοκληρωμένου νομοθετικού πλαισίου.

Η Ένωση Σχολών Δημόσιας Υγείας στην Ευρώπη (ASPHER) συμμερίζεται την ευρύτερη έκκληση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) για την απαραίτητη σταδιακή κατάργηση της ορυκτής ενέργειας, τη στροφή σε μια πιο πράσινη κοινωνία και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας (4) και εφιστά την προσοχή των υπευθύνων χάραξης πολιτικής και των πολιτών σε επτά ειδικές περιοχές για τη μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και την προστασία της δημόσιας υγείας:

1. Αναγνώριση της σχέσης μεταξύ Κλιματικής Αλλαγής και Υγείας.

Ως δίκτυο ιδρυμάτων που ασχολούνται με την εκπαίδευση και την κατάρτιση στη δημόσια υγεία καλωσορίζουμε την πρώτη πλήρη ημέρα αφιερωμένη στην Υγεία σε αυτή την COP28 και στοχεύουμε να βρεθούμε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων που θα ακολουθήσουν ώστε να καταστήσουμε την υγεία ένα δείκτη προόδου για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Αυτό είναι ένα απαραίτητο βήμα στην αντιμετώπιση της έλλειψης προηγούμενου διαλόγου, σε υψηλό επίπεδο, που αναγνωρίζει τη ζωτική διασύνδεση μεταξύ κλιματικής αλλαγής και υγείας. Πρέπει να ενισχύσουμε αυτή τη σύνδεση (5), καθώς ένας αυξανόμενος αριθμός μελετών επιβεβαιώνει τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και ευρύτερα της υποβάθμισης του περιβάλλοντος στην υγεία. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο ρόλος του νέου Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για το Κλίμα και την Υγεία (www.climate-adapt.eea.europa.eu/en/observatory/) είναι κρίσιμος. Η ASPHER, ως εταίρος, παρέχει την τεχνογνωσία της σε αυτό το Παρατηρητήριο.

2. Μια ολοκληρωμένη παγκόσμια προσέγγιση για την κλιματική αλλαγή και την υγεία.

Ο αντίκτυπος της κλιματικής αλλαγής στην υγεία αποτελεί μια κρίσιμη παγκόσμια ανησυχία που απαιτεί ισχυρά επιστημονικά στοιχεία και μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, η οποία ενσωματώνει τη διάσταση της Ενιαίας Υγείας (One Health), ΟίκοΥγείας (EcoHealth) και Πλανητικής Υγείας (Planetary Health) κατά την προσέγγιση του προβλήματος (6,7). Πρέπει να εξετάσουμε τις άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις της Κλιματικής Αλλαγής στην

Υγεία, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις παγκόσμιες επιπτώσεις της περιβαλλοντικής υποβάθμισης λόγω ανθρώπινων δραστηριοτήτων (π.χ. ρύπανση, απώλεια βιοποικιλότητας, κακή διαχείριση του νερού).

3. Αλληλεγγύη μεταξύ των χωρών για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και ταυτόχρονη μείωση των επιπτώσεων της Κλιματικής Αλλαγής στην Υγεία.

Οι οργανισμοί και τα συστήματα υγείας θα χρειαστούν πόρους για να ασκήσουν βιώσιμη υγειονομική περίθαλψη, συμβάλλοντας στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σύμφωνα με τις εθνικά καθορισμένες συνεισφορές (NDCs) βάσει της Συμφωνίας του Παρισιού χωρίς να διακυβεύονται περαιτέρω περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Παράλληλα, θα πρέπει να προετοιμάζονται για τις προκλήσεις που οφείλονται στις νέες υγειονομικές ανάγκες λόγω της κλιματικής αλλαγής και παρά την έλλειψη επαγγελματιών υγείας (8,9). Απαιτείται αλληλεγγύη μεταξύ των χωρών με εμπλοκή της κοινωνίας σε ποικίλο βαθμό και στρατηγική διαχείριση των διαθέσιμων πόρων για τον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης - μιας και ο τομέας της υγειονομικής περίθαλψης ευθύνεται σήμερα σχεδόν για το 5% των παγκόσμιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου – ενώ παράλληλα θα πρέπει να είναι εφικτή η ανάπτυξη πόρων και δραστηριοτήτων στον τομέα της υγείας. Αυτό σημαίνει ότι δίνεται προτεραιότητα στην προαγωγή της υγείας, στην πρόληψη ασθενειών και στην πρωτοβάθμια περίθαλψη. Οι συνεισφορές νέων και οικονομικών τεχνολογιών υγείας μπορεί να συμβάλλει στην επίτευξη αυτού του μετασχηματισμού.

4. Μείωση των επιπτώσεων της Κλιματικής Αλλαγής στις ανισότητες στην Υγεία.

Οι καλά τεκμηριωμένες ανισότητες στον τομέα της υγείας θα οξυνθούν λόγω της κλιματικής αλλαγής. Η πανδημία του Covid-19 έδειξε πώς οι παγκόσμιες κρίσεις έχουν δραματική επίδραση στις ανισότητες στην υγεία. Αυτές οι απειλές θα μπορούσαν να ονομαστούν συνδημικές (syndemic) και απαιτούν τον απολογισμό όχι μόνο κλινικών, αλλά και των βιολογικών και κοινωνικών αλληλεπιδράσεων (10). Η κοινότητα των Σχολών Δημόσιας Υγείας – Μελών μας υποστηρίζει τη ρητή αναγνώριση κατά τη διάρκεια της COP28 της επείγουσας ανάγκης να αγωνιστούμε για κλιματική δικαιοσύνη.

5. Εκπαίδευση και ανάπτυξη ικανοτήτων για την Κλιματική Αλλαγή και την Υγεία για πολλούς ενδιαφερόμενους φορείς.

Οι δραστηριότητες κατάρτισης στην Κλιματική Αλλαγή και την Υγεία πρέπει να μεταβούν σε υψηλό επίπεδο – όχι μόνο στο βασικό πρόγραμμα σπουδών για ακαδημαϊκά προγράμματα – αλλά και στην ενίσχυση της ανάπτυξης ικανοτήτων και της δια βίου μάθησης ως κρίσιμο τομέα ικανοτήτων για ένα προετοιμασμένο εργατικό δυναμικό (11). Είναι επίσης απαραίτητο οι φορείς δημόσιας υγείας να είναι πλήρως εκπαιδευμένοι, να διαθέτουν κατάλληλους πόρους και να δραστηριοποιούνται στον τομέα της ετοιμότητας για τη μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην υγεία (12).

Οι Σχολές Δημόσιας Υγείας είναι οι ιδανικές οντότητες για να διευρύνουν το όραμα της κατάρτισης, όχι μόνο για επαγγελματίες δημόσιας υγείας, αλλά και για πολλούς άλλους επαγγελματίες (π.χ. πολεοδόμους, κοινωνικούς λειτουργούς, δασκάλους, δικηγόρους, δημοσιογράφους, μηχανικούς), πολιτικούς, ακτιβιστές, ΜΚΟ και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Η COP28 πρέπει να αναγνωρίσει την επείγουσα ανάγκη ανάπτυξης ενός κοινού συνόλου εκπαίδευσης σε όλες τις χώρες και τις περιοχές. Η ASPHER, ως μέλος του Global Consortium of Climate Health Education (GCCHE) (www.publichealth.columbia.edu/research/programs/global-consortium-climate-health-education), συμμετέχει στη χαρτογράφηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων των Σχολών Δημόσιας Υγείας σε όλο τον κόσμο και στην ανάπτυξη συγκεκριμένων μαθημάτων, μέσω του GCCHE. Ως μέλος του

Οργανισμού Διαπίστευσης Εκπαίδευσης για τη Δημόσια Υγεία (APHEA) (www.aphea.be) θα επιδιώξει την επίσημη διαπίστευση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εκδηλώσεων για την Κλιματική Αλλαγή και την Υγεία μέσω του APHEA.

6. Καλά χρηματοδοτούμενη παρεμβατική διεπιστημονική έρευνα για την Κλιματική Αλλαγή και την Υγεία.

Πρέπει να αναληφθεί συντονισμένη προσπάθεια στη διεπιστημονική έρευνα, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην παρεμβατική έρευνα, με τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών. Αν και η περαιτέρω έρευνα δεν πρέπει να αποτελεί δικαιολογία για καθυστέρηση, πρέπει να συνεχίσουμε να τεκμηριώνουμε όχι μόνο τις άμεσες αλλά και τις έμμεσες επιπτώσεις της Κλιματικής Αλλαγής στην Υγεία, καθώς και να αξιολογούμε την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων και των δράσεων που έχουν σχεδιαστεί για την εξάλειψη ή τη μείωση των επιπτώσεων αυτών, προκειμένου να καθοριστούν αποτελεσματικές παρεμβάσεις αλλά και να προσαρμοστούμε και να προετοιμαστούμε για τις αλλαγές που θα πραγματοποιηθούν. Δεσμευόμαστε για ένα παγκόσμιο ταμείο αφιερωμένο σε τέτοια έρευνα, καθώς και ένα ειδικό δίκτυο για τη διευκόλυνση της επικοινωνίας και της έρευνας μεταξύ διαφορετικών κλάδων, προκειμένου να ξεπεραστούν τα όρια μεταξύ των επιστημονικών ειδικοτήτων για να βρεθούν νέες λύσεις και πρότυπα.

7. Συναίνεση για την Κλιματική Αλλαγή και την Υγεία.

Απαιτείται συναίνεση σε κάθε επίπεδο – τοπικό, εθνικό, διεθνές και παγκόσμιο – για την ευαισθητοποίηση, την οικοδόμηση ετοιμότητας, τον επηρεασμό των πολιτικών αποφάσεων και την εξασφάλιση επαρκούς χρηματοδότησης για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεών της στην υγεία. Οι Σχολές Δημόσιας Υγείας συμμετέχουν και θα ενισχύσουν τις δραστηριότητες ευαισθητοποίησης και σύγκλισης που έχουν αναλάβει. Είναι απαραίτητη μια μεγάλη συμμαχία, για να διευκολυνθεί αποτελεσματικά η συναίνεση που βασίζεται σε ένα ευρύ φάσμα επαγγελματικών γνώσεων και πρακτικών. Οι επαγγελματίες θα χρειαστούν εργαλεία για να επιφέρουν την αλλαγή, όπως αυτά που παρέχει η εργαλειοθήκη Climate Change Litigation (13). Η ASPHER θα αναπτύξει και θα συμμετέχει σε επιστημονικά και ακαδημαϊκά δίκτυα (για παράδειγμα, ως μέλος του Παγκόσμιου Δικτύου για την Ακαδημαϊκή Δημόσια Υγεία (GNAPH): www.globalnetworkpublichealth.org και εταίρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Δημόσιας Υγείας (EURPHA): www.eurpha.org) και επιπλέον θα δημιουργήσει και θα υποστηρίξει ευρύτερους συνασπισμούς προκειμένου να υπογραμμιστεί η ανάγκη πολιτικής και κοινωνικής ευαισθητοποίησης (για παράδειγμα, ως μέλος της Ευρωπαϊκής Συμμαχίας Δημόσιας Υγείας (EPHA)): www.ephha.org και ως συνεργάτης με τη Διεθνή Ένωση Ινστιτούτων Δημόσιας Υγείας (IANPHI): www.ianphi.org).

Η ASPHER έχει δεσμευτεί σε αυτά τα επτά σημεία για την Κλιματική Αλλαγή και την Υγεία τα οποία προωθεί ενεργά μέσω των δράσεων της Ομάδας Εργασίας της για το Κλίμα και την Υγεία καθώς και των ευρύτερων πρωτοβουλιών της. Καθοδηγούμε από τα αυξανόμενα στοιχεία επί της κλιματικής αλλαγής και των υγειονομικών κρίσεων καθώς και των επιπτώσεων που έχουν στον πλανήτη μας, στα οικοσυστήματα και στις σημερινές και μελλοντικές ανθρώπινες γενιές. Υπό την αιγίδα του COP28, σας προκαλούμε όλους να ενώσετε τη φωνή σας με τη δική μας!

Αναφορές:

- 1) Tahzib F. One planet, one people, one health, please. *Perspect Public Health* (2021) 141(6):314-316. doi: [10.1177/17579139211055500](https://doi.org/10.1177/17579139211055500)
- 2) Lee H, Calvin K, Dasgupta D, Krinner G, Mukherji A, Thorne P, et al. Climate Change 2023: Synthesis Report. Contribution of Working Groups I, II and III to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change. IPCC (2023). <https://www.ipcc.ch/report/sixth-assessment-report-cycle/> [Accessed November 24, 2023].

- 3) Burck J, Uhlich T, Bals C, Höhne N, Nascimento L, Tavares M, Strietzel E. Climate Change Performance Index 2023. CCPI (2023). <https://ccpi.org/download/climate-change-performance-index-2023/> [Accessed November 24, 2023].
- 4) World Health Organization. Uniting for Health and Climate Action. WHO (2023) <https://www.who.int/teams/environment-climate-change-and-health/call-for-climate-action> [Accessed November 24, 2023].
- 5) World Health Organization. COP26 special report on climate change and health: the health argument for climate action. Geneva: WHO (2021). <https://iris.who.int/handle/10665/346168> [Accessed November 24, 2023].
- 6) De Castañeda RR, Villers J, Faerron Guzmán CA, Eslanloo T, de Paula N, Machalaba C, et al. One Health and planetary health research: leveraging differences to grow together. *Lancet Planet Health* (2023) 7(2):109-111. doi: [https://doi.org/10.1016/S2542-5196\(23\)00002-5](https://doi.org/10.1016/S2542-5196(23)00002-5)
- 7) Saint-Charles J, Webb J, Sanchez A, Mallee H, van Wendel de Joode B, Nguyen-Viet H. Ecohealth as a Field: Looking Forward. *EcoHealth* (2014) 11:300–307. doi: <https://doi.org/10.1007/s10393-014-0930-2>
- 8) World Health Organization: Operational framework for building climate resilient and low carbon health systems. Geneva: WHO (2023). <https://www.who.int/publications/i/item/9789240081888> [Accessed November 24, 2023].
- 9) Kendrovski V, Schmoll O. Priorities for protecting health from climate change in the WHO European Region: recent regional activities. *Bundesgesundheitsbl* (2019) 62:537–545. doi: <https://doi.org/10.1007/s00103-019-02943-9>
- 10) Mendenhall E. The COVID-19 syndemic is not global: context matters. *Lancet* (2020) 396(10264):1731. doi: [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(20\)32218-2](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(20)32218-2)
- 11) EU Health Policy Platform, Association of Schools of Public Health in the European Region. Moving towards the right to ‘health for all’ by training the public health and wider health workforce on climate change and health. Joint statement by the EU Health Policy Platform’s thematic network “Climate action through public health education and training” ASPHER (2022). https://www.aspher.org/download/1135/che_euhpp_statement_aspher_final-version.pdf [Accessed November 24, 2023].
- 12) Middleton J, Biberman D, Magana L, Saenz R, Low WY, Adongo P, et al. Global governance for improved human, animal, and planetary health: The essential role of schools and programs of public health. *Public Health Rev* (2021). doi: <https://doi.org/10.3389/phrs.2021.1604610>
- 13) From analysis to action: Climate change litigation: A guide for public health professionals. UK Faculty of Public Health (2023). <https://www.fph.org.uk/media/iqkftmug/climate-litigation-report.pdf> [Accessed November 24, 2023].